

HET LEVEN AAN DE ZWET ROND 1900.

"Wateringen werd wereldstad
Als het de Delfste trem eens had
Maar Wateringen blijft in de klem
Zoolang het mist de Delftse trem"

Dit 'gedicht' was getatoëerd op een pompoen welke in 1902 te Wateringen, tijdens de grote Groente- en Fruittentoonstelling, werd getoond.

Afgelopen jaar werd in de gemeenteraad gevraagd om bij de realisering van de Essellanden en het industrieterrein ruimte te reserveren voor een tramverbinding met Delft.

'Tram naar Essellanden en Zwethove'

W.C. 3.97

De bedenker van dit plan zal zich niet gerealiseerd hebben dat al 100 jaar geleden op de hoek van Dorpskade en Zwetkade een huis werd gebouwd dat bedoeld was om terzijner tijd als tramstation dienst te gaan doen.

In 1957 schreef de heer J. van de Heuvel over zijn jeugd aan de Zwet. In deze herinnering beschreef hij o.a. hoe bovengenoemd huis tot stand was gekomen.

Wij laten hem zelf aan het woord: "Sedert 1847 stonden er langs de Dorpskade een drietal watermolens die na het beëindigen van de verving van de Oud- en Nieuwwateringveldpolders deze droog moesten malen. Het water werd door de Ondermolen (Piet Blanken) in de Kleine Kolk en door de Middenmolen (Arend de Vreede) in de Grootte Kolk gemalen. Ook de Bovenmolen (Arnoldus Delken en Gerrit Koene) maalde zijn water uit de Bovenpolder in de Kulk. Vervolgens werd het water in de Kulk door de Pijlmolen (Klaas van der Voort) in het buitenwater (de Zwet) gemalen.

Toen de Pijlmolen in september 1887 was afgebrand kwam daarvoor een "watermachien" in de plaats, deze had zoveel capaciteit dat de andere drie molens niet meer nodig waren en deze werden dan ook gesloopt. De kolken en de Kulk werden met Delfts-stadsvuil gedempt. Na de demping werden de Kulken als teelland verhuurd, aardappelen, bieten, spruiten en koren.

Het polderbestuur besloot de Kulk als tuingrond te verkopen. De heer H. van Schaik, een koffiëbrander aan de Turfmarkt te Delft, werd de nieuwe eigenaar.

Daar er plannen waren om vanuit Delft een tramlijn aan te leggen via Den Hoorn, het Harnas, Dorpskade, Wateringen via

de Loozerlaan naar Dekkershoekje, speculeerde deze man er op dat de tramlijn dan over zijn grond zou moeten worden aangelegd en zijn grond fors in waarde zou stijgen.

De vader van de heer Van der Heuvel werd 16 augustus 1897 aangenomen als baasknecht en ging de Kulk als tuin exploitieren, er werden een paar kasten gebouwd, er kwamen éénruiters en er werden elzen geplant.

Het volgende jaar liet de heer Van Schaik op de hoek van de Dorpskade en de Zwetkade een huis bouwen in de stijl van de toenmalige tramstations. Januari 1899 trok het gezin Van der Heuvel in de nieuwe woning.

De in de aanvang van dit verhaal genoemde pompoen werd op deze tuin tuin gekweekt en in opdracht van de baas van het gedicht voorzien.

Wanneer de tramwegplannen zijn verdwenen is ons nog onbekend.

Maar op donderdag 13 augustus 1903 was er in Wateringen een afdelingsvergadering van (de Bond) "Westland" waar gesproken werd over een spoorweg Zoetermeer - Delft - Hoek van Holland die ontworpen was langs de Zwet. De beide consessie-onnarissen, de heren Kroller en Bos, waren bereid één halte te maken voor Wateringen en één voor Kwintsheul, de wegen naar de dorpen goed berijdbaar te maken en stelden een subsidie van 10.000 gulden beschikbaar voor de aanleg van de tramlijn Zwet - Wateringen - Loosduinen mits de gemeente Wateringen een zelfde bedrag zou bijdragen. Mocht de tramlijn er niet komen dan zou Wateringen met een zijlijn aan deze spoorlijn verbonden worden.

De heer Van der Heuvel vertelt ook over b.v. Vastenavond. Hij schrijft: Ja men had toen geen radio, of dansclub, of bioscoop en ook geen voetbal. Ja er waren zelfs die geen fiets hadden en als men geen ander vervoermiddel had (ook de auto was er nog niet J.O.) moest je met de benenwagen. Toen we eens besloten om bij ons thuis aan de Zwet 'n Vastenavond te geven zei mijn Vader: 'Je vraagt maar of men idee heeft om a.s. zondag bij ons Vastenavond te vieren' De burenen werden mondeling uitgenodigd en de verder weg wonende familie met een briefkaartje. Wij hadden een oom in Naaldwijk en deze had een dochter die verkering had in de Poelluk. Verder kwamen ze uit Kwintsheul en zelfs een stel uit Berkel. Voor een feestje kwamen ze graag even naar de Zwet lopen. De jongen uit de Poelluk kon pas na het melken weg, zijn meissie ophalen in Naaldwijk en dan even naar de Zwet. Ook het stel uit Berkel konden pas na melkenstijd op pad. Allemaal jongelui van rond de twintig, eerst een spelletje kaart, of Schimmele (?) of Pik Pak Por. Nou dat was eerst pikke en later pakke Maar snel gingen de beentjes van de vloer, tafel en stoelen aan de kant. Onder het zingen van o.a. "Wij gaan nooit verloren, Valdelarie Valdelara" of "Moeder heeft gezegd, als je met melken maar thuis ben" Grote hilariteit was er als de lamp uitging, er was geen electriciteit dus wij hadden een olielamp en als de olie op was moest deze eerst weer bijgevuld worden. Wanneer de klok het kleinste uurtje aanwees moesten de mensen weer naar huis want het was eerst meissie thuis brengen en verder naar Berkel of Poeldijk, nette kleren uit werkpak aan en melken of aan de spitschop. Een paar buurtjes brachten Leen Jan Bellekom en zijn vrouw thuis, deze hadden een melkwinkelte aan het Westeinde in Den Haag. Daar ging het feest nog even door en klokke zes uur waren ze weer op de Zwet. Ja lopend.

